Lieta Nr.A420590210
A02148-11/7

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2011.gada 17.novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese A.Juškeviča,

piedaloties pieteicējam *R.L.*, pieteicēja pārstāvim *A.A.* un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts policijas pārstāvim *G.G.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *R.L.* pieteikumu par Valsts policijas 2010.gada 17.februāra lēmuma Nr.65 atzīšanu par prettiesisku.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes priekšnieka pienākumu izpildītāja ar 2010.gada 8.janvāra lēmumu Nr.2 *R.L.* piemēroja disciplinārsodu – rājienu. Sods piemērots, jo *R.L.* 2009.gada 11.oktobrī, Rīgā, pie veikala „Depo", Lubānas ielā 150, prettiesiski novietoja transportlīdzekli invalīdiem paredzētajā stāvvietā, kā arī iesaistījies konfliktā ar abpusēju fiziska spēka pielietošanu ar civilpersonu *A.P.*, kura laikā nepamatoti izmantojis personīgo šaujamieroci, raidot brīdinājuma šāvienu gaisā.

Lēmumā secināts, ka *R.L.* ir pārkāpis Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma (turpmāk – Dienesta gaitas likums) 6.panta 1. un 4.punkta prasības.

[2] Izskatot *R.L.* sūdzību, Valsts policijas priekšnieks ar 2010.gada 17.februāra lēmumu Nr.65 (turpmāk – Lēmums) apstrīdēto lēmumu atstāja negrozītu.

Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[2.1] Dienesta pārbaudes laikā noskaidrots, ka *R.L.* pieļāva likumpārkāpumu (novietoja automašīnu invalīdiem paredzētajā stāvvietā), kura dēļ noticis konflikts ar *A.P.* Tā vietā, lai censtos atrisināt konfliktu miermīlīgā ceļā, neiesaistīties sarunā ar *A.P.* un novietot automašīnu stāvvietā, kas nav paredzēta invalīdiem, *R.L.* iesaistījās konfliktā, kura risināšanas laikā izmantoja personīgo šaujamieroci, kas pie veikala „Depo" ieejas durvīm radīja paaugstinātās bīstamības situāciju.

[2.2] Iestāda atzina, ka ar *R.L.* liecībām, administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PB999519 un disciplinārlietas materiāliem ir pierādīts, fakts, ka *R.L.* transportlīdzekli novietoja invalīdiem paredzētajā stāvvietā.

Iestāde konstatēja, ka *R.L.* patēvam *L.L.*, kurš atradās automašīnā 2009.gada 11.oktobrī, invalīdu stāvvietu izmantošanas karte Nr.*/kartes numurs/* tika izsniegta tikai 2009.gada 12.oktobrī, tādējādi, iestādes ieskatā, *R.L.* nebija tiesību 2009.gada 11.oktobrī izmantot invalīdiem paredzēto stāvvietu.

[2.3] Iestāde atzina par nepamatotu *R.L.* apgalvojumu, ka *A.P.* lietoja necenzētus vārdus, secinot, ka šis fakts nav pierādīts. Tāpat iestāde atzina par nepamatotu *R.L.* apgalvojumu, ka ierocis varēja nokļūt uzbrucēja rokās, jo, turot *R.L.* piespiestu pie sienas, *A.P.* pat nemēģināja atņemt viņam ieroci.

[2.4] Iestāde secināja, ka konkrētajā gadījumā ir nepieciešama *R.L.* disciplināra sodīšana, lai sasniegtu tiesisku mērķi – disciplinētu *R.L.* uzvedību arī ārpus dienesta

pienākumu pildīšanas, nepieļautu no Valsts policijas darbinieku puses rīcību, kas norāda uz policijas darbinieku visatļautību, un var radīt sabiedrībā šaubas par policijas darbinieku profesionalitāti. Iestādes ieskatā nav pieļaujama situācija, ka policijas darbinieks ārpus darba laika iesaistās konfliktā, kas radies viņa likumpārkāpuma dēļ, un šajā konfliktā, kas ilga īsu brīdi, izmanto šaujamieroci sabiedriskā vietā, tādējādi apdraudot citas personas, nemēģinot konfliktu atrisināt savādāk.

[3] 2010.gada 22.martā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *R.L.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[3.1] 2009.gada 11.oktobrī plkst.12:30 pieteicējs novietoja stāvēšanai transportlīdzekli VW Golf, valsts reģistrācijas numurs */reģistrācijas numurs/*, Lubānas ielā 150, lielveikala „Depo" stāvvietā, kas bija apzīmēta ar ceļa zīmi Nr.532 „Stāvvieta", nekādas papildzīmes nebija. Transportlīdzeklis netika novietots invalīdiem paredzētā stāvvietā, bet gan blakus invalīdu stāvvietai. Apgalvojums, ka pieteicējs novietoja automašīnu invalīdu stāvvietā, balstās tikai uz *A.P.* liecībām un pieteicēja teiktā interpretāciju.

Pie veikala ieejas kāds vīrietis rupjā un agresīvā formā izteica pieteicējam pretenziju sakarā ar to, ka viņam nepatīk kā pieteicējs bija novietojis savu automašīnu. Pieteicējs personai paskaidrojis, ka neko nav pārkāpis un kā policijas darbinieks izteica aizrādījumu par to, ka vīrietis lamājas ar rupjiem, necenzētiem vārdiem pieteicēja nepilngadīgā dēla klātbūtnē. Pēc tam pieteicējs devās tālāk veikala priekštelpā, kas ir redzams arī no videonovērošanas kameras ieraksta. Turpinot virzīties iekšā veikalā, pieteicējs sadzirdēja no aizmugures tā paša vīrieša rupjus kliedzienus. Pagriežot galvu vīrieša virzienā, pieteicējs ieraudzīja, ka viņš skrien pieteicējam pakaļ, rokas salicis dūrēs ar agresīvu sejas izteiksmi. Pieļaujot iespēju, ka vīrietis uzbruks no aizmugures, pieteicējs apgriezās pret viņu ar seju un izdarīja soli uz priekšu, mēģinot vīrieti nomierināt ar vārdiem un roku žestiem, taču vīrietis negaidīti izdarīja spēcīgu sitienu ar kreiso roku labā vaiga un deniņu rajonā, pēc kā pieteicējs īslaicīgi zaudēja spēju koncentrēties. Uzbrucējs ieķērās pieteicējam drebēs, izrāva viņu ārā no veikala priekštelpas, izdarot vēl sēriju sitienu sejas rajonā. Pēc tam pieteicējs izvilcis policijas darbinieka apliecību un šaujamieroci, stādījies priekšā un lūdzis vīrietim pārtraukt savu nelikumīgu rīcību. Vīrietis izrādīja vēl lielāku agresivitāti un atkārtoti uzbruka, līdz ar to pieteicējs bija spiests izdarīt brīdinājuma šāvienu gaisā.

[3.2] Saskaņā ar likuma „Par valsts policiju" 14.pantu katrs policijas darbinieks izvērtē situāciju, kurā nonācis, un dara visu, lai mazinātu sekas, kuras var rasties šaujamieroča izmantošanas un pielietošanas gadījumā. Konkrētajā gadījumā pieteicējs situāciju izvērtēja un neredzēja citas iespējas konflikta risināšanai, tāpēc arī raidīja brīdinājuma šāvienu gaisā, pirms tam skaļi brīdinot uzbrucēju par nodomu to pielietot gadījumā, ja viņš turpinās savas pretlikumīgās darbības. Brīdinājuma šāviena izdarīšanas rezultātā neviens necieta un nevienam netika nodarīts kaitējums, bet uzbrucējs tika aizturēts un nogādāts uz policijas iecirkni. Pieteicējs uzskata, ka rīkojies galējās nepieciešamības situācijā, jo pretējā gadījumā šaujamierocis varēja nokļūt rokās uzbrucējam, un tad sekas varēja būt neparedzamas.

[3.3] Pieteicējs uzskata, ka iestāde nav izvērtējusi lietas objektīvai izlemšanai visus nepieciešamos faktus un iegūto informāciju. Tāpat Lēmumā nav atspoguļots vērtējums, kādā veidā un cik lielā mērā pieteicējs ar savu rīcību diskreditējis iestādi un mazinājis uzticību valsts pārvaldei. Pieteicējs uzskata, ka policijas reputācija būtu cietusi, ja viņš nebūtu reaģējis uz *A.P.* pretlikumīgo rīcību, kā arī būtu pieļāvis, ka viņa personīgais šaujamierocis nokļūst uzbrucēja rokās.

[4] Valsts policija (turpmāk arī – atbildētāja) tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumā ietverto prasījumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem apsvērumiem.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs un pieteicēja pārstāvis uzturēja pieteikumā minētos argumentus.

Atbildētājas pārstāvis pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā ietvertajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, novērtējusi administratīvā procesa dalībnieku izvirzīto argumentu pamatotību kopsakarā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[7] Tiesa konstatē, ka pieteikums pieņemts un administratīvā lieta ierosināta par Lēmuma atcelšanu, tomēr tā kā Lēmums jau ir izpildīts un zaudējis spēku, tad pieteikuma priekšmets šajā lietā nosakāms kā Lēmuma atzīšana par prettiesisku.

[8] Saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 6.panta 1. un 4.punktu amatpersonas vispārīgais pienākums ir ievērot Latvijas Republikas Satversmi, Latvijas Republikai saistošas starptautisko tiesību normas, likumus un citus normatīvos aktus, kā arī noteiktos ētikas principus.

Saskaņā ar Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplināratbildības likuma (turpmāk - Disciplināratbildības likums) 3.panta otro daļu par disciplinārpārkāpumu atzīstama arī amatpersonas darbība vai bezdarbība, kas nav saistīta ar tās dienesta pienākumu pildīšanu, bet kas diskreditē iestādi un mazina uzticību valsts pārvaldei.

Lēmumā norādīts, ka *R.L.* nav ievērojis Ieroču aprites likuma 30.panta piekto daļu, kas noteic aizliegumu pielietot un izmantot šaujamieročus, ja to pielietošanas vai izmantošanas dēļ var ciest citas personas, pret kurām ierocis vai speciālais līdzeklis nav vērsts. Tāpat Lēmumā konstatēts arī Valsts policijas noteikumu Nr.1 „Valsts policijas darbinieka profesionālās ētikas un uzvedības kodekss" (turpmāk – Ētikas kodekss) 9. un 17.punkta pārkāpums, kas noteic, ka policijas darbinieks saskarsmē ar personām respektē un aizsargā cilvēka cieņu, ir pieklājīgs un iecietīgs, un ka policijas darbinieka uzvedība ir nevainojama gan pildot amata pienākumus, gan personiskajā dzīvē, kas nekaitē ne dienesta, ne paša reputācijai.

[9] Tiesa lietā konstatē turpmāk norādītos faktiskos apstākļus.

[9.1] 2009.gada 11.oktobrī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Salaspils iecirknī *R.L.* kā liecinieks tika nopratināts par 2009.gada 11.oktobrī notikušo konfliktu pie veikala „Depo", Rīgā, Lubānas ielā 150. Pieteicējs liecinājis, ka 2009.gada 11.oktobrī ap plkst.12.17 viņš novietoja savu automašīnu VW Golf stāvvietā pie „Depo" un devies uz veikalu. Pie veikala ieejas durvīm pie viņa piegājis kāds vīrietis, kurš aizrādīja, ka pieteicējs nepareizi novietojis savu automašīnu, pēc kā tika izraisīts konflikts, kura laikā vīrietis iesitis pieteicējam pa seju trīs reizes. Pēc tam pieteicējs izvilcis policijas darbinieka apliecību, stādījies priekšā un lūdzis vīrietim pārtraukt savu nelikumīgu rīcību, taču tā vietā uzbrucējs sakampis pieteicēju, kas tika novērtēts kā mēģinājums atņemt ieroci. Pieteicējs atlecis pāris soļus atpakaļ, izvilcis šaujamieroci, brīdinājis par tā pielietošanu un izšāvis brīdinājuma šāvienu. Pēc šaujamieroča izmantošanas vīrietis meties pieteicējam virsū, lai atņemtu ieroci. Tad no veikala iznāca persona, kura arī palīdzēja nogāzt uzbrucēju un uzlikt viņam roku dzelžus *(lietas 75.-77.lapa).*

2009.gada 28.oktobrī pieteicējs kā liecinieks tika nopratināts Valsts policijas Iekšējās drošības birojā. Pratināšanas laikā pieteicējs apstiprinājis 2009.gada 11.oktobra liecības, precizējot, ka 2009.gada 11.oktobrī, no darba brīvajā laikā, viņš kopā ar dēlu *D.L.* un tēvu *L.L.*, kurš ir invalīds, ar privāto automašīnu VW Golf, valsts reģistrācijas numurs

/reģistrācijas numurs/, piebraukuši pie veikala Depo, Rīgā, Lubānas ielā 150. Pieteicējs novietojis automašīnu invalīdiem paredzētajā stāvvietā. Pieteicējs uz veikalu devies kopā ar dēlu, bet tēvs palicis automašīnā *(lietas 107.-114.lapa).*

[9.2] 2011.gada 11.oktobrī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Salaspils iecirknī kā liecinieks tika nopratināts *A.P.,* kurš paskaidroja, ka 2009.gada 11.oktobrī ap plkst.12.00 viņš stāvējis pie veikala „Depo", Rīgā, Lubānas ielā 150. Piebrauca automašīna, kura nostājās invalīdiem paredzētajā stāvvietā, un no tās izkāpuši divi vīrieši. Par cik automašīnai nebija invalīdiem paredzētais marķējums un stāvvietā bija daudz brīvas vietas, *A.P.* aizrādījis vīrietim par šo faktu. Notika *A.P.* un vīrieša rupju vārdu apmaiņa un radusies konfliktsituācija, kuras laikā viņi viens otram virzījušies pretī un vīrietis mēģinājis izdarīt sitienu ar roku, kuru *A.P.* bloķējis. Pēc tam vīrietis sācis vilkt ārā pistoli. *A.P.*, cenšoties glābt sevi, meties vīrietim virsū, pēc kā atskanējis šāviens. *A.P.* satvēris vīrieša roku un sācis saukt palīgā. Parādījās daži cilvēki, kuri palīdzēja *A.P.* noguldīt uz zemes. Par to, ka vīrietis ir policijas darbinieks, *A.P.* uzzinājis tikai Salaspils iecirknī *(lietas 94.-97.lapa).*

[9.3] 2009.gada 4.novembrī Valsts policijas Iekšējās drošības birojā kā liecinieks tika nopratināts veikala „Depo" apsardzes darbinieks *E.K.*, kurš paskaidroja, ka 2009.gada 11.oktobrī viņš pildījis savus dienesta pienākumus, kad veikala darbiniece paziņojusi, ka pie veikala ieejas notiek konflikts. *E.K.* devies uz notikuma vietu, kur pie veikala durvīm stāvējis jaunietis un lūdzis izsaukt policiju. Aiz durvīm atradās trīs vīrieši, viens no viņiem ar ieroci rokā, otrs ar sirmiem matiem (*A.P.*) ieķēries virsjakā tam, kurš turējis ieroci, savukārt trešais vīrietis bija ieķēries rokā *A.P.* Vīrietis ar ieroci (pieteicējs) pateicis, ka ir policijas darbinieks un viņam ir vajadzīga palīdzība, jo viņam uzbrukts. *E.K.* pa rāciju paziņojis kolēģiem par kautiņu un devies pie trim vīriešiem, kurus mēģinājis izšķirt. Uz to mirkli pieteicējs ieroci jau bija ielicis makstī. *E.K.* palīdzējis *A.P.* noguldīt uz zemes *(lietas 80.-81.lapa).*

[9.4] Ņemot vērā dienesta pārbaudē konstatēto, Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes priekšnieka pienākumu izpildītājs 2009.gada 10.decembrī pieņēma lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu pret pieteicēju *(lietas 53.-57.lapa).*

[9.5] Pamatojoties uz veiktās disciplinārlietas izmeklēšanas gaitā konstatētajiem faktiem, Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes priekšnieka pienākumu izpildītājs 2010.gada 8.janvārī pieņēma lēmumu Nr.2, ar kuru piemēroja pieteicējam disciplinārsodu – rājienu *(lietas 43.-52.lapa).*

Izskatot pieteicēja sūdzību, Valsts policijas priekšnieks ar 2010.gada 17.februāra lēmumu Nr.65 apstrīdēto lēmumu atstāja negrozītu *(lietas 166.-183.lapa).*

[10] Tiesa secina, ka lietā ir strīds, vai pieteicējam pamatoti piemērots disciplinārsods – rājiens. Pieteicējs uzskata, ka nav disciplināri sodāms, jo lietā nav pierādījumu tam, ka pieteicējs novietojis transportlīdzekli invalīdiem paredzētajā stāvvietā, savukārt ieroci pieteicējs izmantoja, jo rīkojies galējās nepieciešamības stāvoklī, proti, ierocis tika izmantots ar mērķi novērst tā nokļūšanu citas personas – *A.P.* rokās.

Tiesa secina, ka disciplinārsods pieteicējam piemērots par pieteicēja rīcības kopumu – transportlīdzekļa novietošanu invalīdu stāvvietā, iesaistīšanos konfliktā ar *A.P.* un šaujamieroča nelikumīgu izmantošanu.

Tiesa atzīst, ka sākotnēji izvērtējama pieteicēja rīcība, kas saistīta ar šaujamieroča izmantošanu. Attiecībā uz šo pārkāpumu lietā ir strīds par to, vai tas izdarīts galējas nepieciešamības apstākļos, un vai pieteicējam par pārkāpumu piemērots samērīgs sods.

[11] Ieroču aprites likuma 29.panta ceturtajā daļā noteikts, ka persona drīkst pielietot šaujamieroci vai gāzes pistoli (revolveri) galējas nepieciešamības situācijā. Minētajā pantā ir arī uzskaitītas situācijas, kuras šā panta izpratnē atzīstamas par galējo nepieciešamību, proti, šaujamieroča pielietošana atļauta, lai:

1) aizsargātu sevi vai citas personas no uzbrukuma, kas reāli apdraud dzīvību vai veselību vai var nodarīt būtiskus materiālos zaudējumus;

2) novērstu nelikumīgu mēģinājumu vardarbīgi atņemt šaujamieroci;

3) aizturētu personu, kas pārsteigta nozieguma izdarīšanas brīdī un izrāda pretošanos;

4) padarītu nekaitīgu dzīvnieku, kas apdraud cilvēka dzīvību, veselību vai mantu.

Ieroču aprites likuma 29.panta piektajā daļā noteikts, ka šaujamieroci vai gāzes pistoli (revolveri) drīkst izmantot, lai izsauktu palīdzību, brīdinātu par ieroča pielietošanu vai aizbaidītu dzīvniekus. Savukārt šā likuma 30.panta pirmajā daļā noteikts, ka pirms šaujamieroča vai gāzes pistoles (revolvera) pielietošanas brīdina par nodomu to pielietot vai no šaujamieroča izdara brīdinājuma šāvienu [kas uzskatāms par šaujamieroča izmantošanu]. Šā panta piektajā daļā noteikts, ka aizliegts pielietot un izmantot šaujamieročus vai gāzes pistoles (revolverus), ja to pielietošanas vai izmantošanas dēļ var ciest citas personas, pret kurām ierocis vai speciālais līdzeklis nav vērsts.

Konkrētajā gadījumā pieteicējs šaujamieroci nav pielietojis, bet ir izmantojis. Tai pašā laikā iestāde atzina, ka šaujamieroča izmantošana notikusi nepamatoti un apdraudot veikala apmeklētājus.

Pieteicējs par galējo nepieciešamību uzskata apstākļus, kas norādīti Ieroču aprites likuma 29.panta ceturtās daļas 1.un 2.punktā, proti, lai aizsargātu sevi no uzbrukuma, kas reāli apdraud dzīvību vai var nodarīt kaitējumu veselībai, un novērstu mēģinājumu vardarbīgi iegūt šaujamieroci.

Krimināltiesību teorijā atzīts, ka galējās nepieciešamības pamatā ir vēlme aizsargāt svarīgas intereses. Galējās nepieciešamības pamatā ir interešu kolīzija. Abas intereses – aizsargājamo un to, kurai nodarīts kaitējums, tiesiski nodrošina likums, bet bezizejas situācijā likums atļauj nodarīt kaitējumu vienai interesei.

Mūsdienu krimināltiesību doktrīna un likumdošana atbalsta viedokli, ka ikvienai personai, kas apzinās apdraudējuma esamību, ir tiesības aktīvi aizsargāt svarīgu interesi, pat nodarot kaitējumu citām mazāk svarīgām vērtībām. *(sk. Judins A. Kriminālatbildības izslēdzamības apstākļi. TNA: Rīga, 2000., 140 lpp.).*

Tiesa secina, ka nav strīda, ka pieteicējs izmantojis šaujamieroci konflikta laikā. Iestāde konstatējusi, ka nav iespējams noteikt pieteicēja un *A.P.* vainu konflikta izraisīšanā. Tai pašā laikā tiesa konstatē, ka konfliktu izraisīja tieši *A.P.* Minēto apstiprina video ieraksts, no kura redzams, ka tieši *A.P.* uzsāka vardarbību pret *R.L.*, sagrābjot un iesitot pieteicējam, pēc kā abi saķērās. Tomēr no video ieraksta ir arī nepārprotami redzams, ka *A.P.* vairs nesita pieteicējam un bija atkāpies no pieteicēja, kad *R.L.* izvilka šaujamieroci. Tikai pēc tam, kad pieteicējs izņēma šaujamieroci, *A.P.* atkal metās uzbrukumā, bet pieteicējs veica brīdinājuma šāvienu (veikala ieejas jumta segumā). Izvērtējot video ierakstu, tiesa secina, ka konkrētajā situācijā pieteicējs nepamatoti izvilka un izmantoja ieroci.

Tiesas ieskatā, pieteicējam bija iespējams novērst apdraudējumu ar citiem līdzekļiem, nepielietojot šaujamieroci. Pirmkārt, pieteicējs varēja jau sākotnēji neiesastīties konfliktā, nereaģējot uz *A.P.* izteikumiem. Otrkārt, konkrētajā situācijā pieteicējam nebija jārāda *A.P.* ierocis, jo viņš bija neapbruņots un jau bija atkāpies no pieteicēja. Apstāklis, ka *A.P.*, ieraugot ieroci, atkārtoti uzbruka pieteicējam, nav attaisnojums ieroča izmantošanai konkrētajā situācijā. Tiesas ieskatā pieteicēja rīcība ir vērtējama kopumā, proti, ja pieteicējs nebūtu parādījis ieroci, tad iespējams kautiņš nebūtu turpinājies, proti, tieši pieteicēja rīcība izsauca kautiņa turpinājumu.

Ņemot vērā augstāk minēto un izvērtējot konflikta situāciju, kuru pieteicējs uzskata par galējo nepieciešamību, tiesa secina, ka nepastāv nosacījumi, lai pieteicēja rīcību atzītu par rīcību galējās nepieciešamības situācijā. Tiesa konstatē, ka *A.P.* nebija bruņots, līdz ar to kaitējumu pieteicēja veselībai varēja nodarīt tikai fiziski, tieši pieteicējs izvelkot ieroci radīja sabiedrībai bīstamu situāciju. Tiesas ieskatā pieteicējam radītais apdraudējums jau bija beidzies un kaitējums pieteicēja veselībai jau bija nodarīts, no lietas materiāliem neizriet, ka *A.P.* grasītos uzbrukt vēl kādai personai. Tādējādi tiesa uzskata, ka pieteicējs kļūdījies apdraudējuma nozīmīgumā. Līdz ar to tiesa atzīst par pamatotu iestādes viedokli, ka *R.L.* rīcībā konstatējama acīmredzama aizsardzības nesamērība ar uzbrukuma raksturu un

bīstamību.

Tiesa norāda, ka pieteicējam kā policijas darbiniekam bija jānovērtē situācija objektīvi. Pieteicējam bija jāapzinās, ka šaujamieroci aizliegts lietot sabiedriskā vietā. Turklāt apstāklis, ka pieteicējam acī bija iesprūdis sasitais briļļu stikls, norāda uz to, ka pieteicējam bija apgrūtināta redzamība, kas vēl jo vairāk nepieļāva šaujamieroča izmantošanu. Konkrētajā gadījumā pie veikala „Depo" ieejas atradās gan pieteicēja dēls, gan veikala apmeklētājs. Tiesas vērtējumā *A.P.* radīja draudus tikai *R.L.*, līdz ar to pieteicēja rīcība, izmantojot ieroci sabiedriskā vietā, ir radījusi lielāku kaitējumu par novēršamo. Proti, sabiedrības intereses konkrētajā gadījumā bija stādāmas augstāk kā pieteicēja veselības apdraudējums.

Ņemot vērā iepriekš norādīto tiesa secina, ka iestāde pamatoti pieteicēja rīcību, izmantojot šaujamieroci sabiedriskā vietā, kvalificēja kā disciplīnas pārkāpumu un lietā nav konstatējams Disciplināratbildības likuma 5.pantā noteiktais pamats amatpersonas nesaukšanai pie disciplināratbildības.

[12] Tiesa atzīst, ka atbildētājs pamatoti pieteicēja darbībās konstatēja arī Ētikas kodeksa 9. un 17.punkta pārkāpumus.

Pieteicējs ieņēma amatu specializētā valsts dienestā, tātad bija „īpaši pakļauta persona". Minētās personas īpašās pārvaldes attiecībās ir pakļautas lielākam skaitam ierobežojumu kā citi indivīdi. Ierobežojamas ir pat tās tiesības, kas nostiprinātas konstitucionālā veidā, ciktāl tas nepieciešams sabiedrības interesēs. No minētā izriet, ka īpaši pakļautajām personām ir jāpakļaujas ne tikai likumiem vai citiem normatīvajiem aktiem, bet arī iestādes iekšējiem noteikumiem, darba režīmam, priekšnieku likumīgajiem rīkojumiem, jāatbild par savas darbības vai bezdarbības likumību. Policijas, tostarp policista, uzdevums ir ne tikai nodrošināt likumību, tiesiskumu, vispārējo kārtību un drošību, bet arī ar savu rīcību būt paraugam pārējai sabiedrībai. Tādējādi policista rīcībai ir jāatbilst ne tikai tiesību, bet arī ētikas normām un vispārējiem uzvedības principiem.

No lietas materiāliem izriet, ka *A.P.* ar rupjiem vārdiem uzrunāja pieteicēju, uz ko pieteicējs brīdināja ar iespējamu administratīvu atbildību un sodu, kas, acīmredzami, *A.P.* padarīja vēl agresīvāku. No pieteicēja kā policijas darbinieka bija sagaidāma iecietīga rīcība un prasme noregulēt konfliktsituācijas. Tāpat no video ieraksta redzams, ka pieteicējam bija iespēja turpināt ceļu, nevis atgriezties pie veikala ārdurvīm un iesaistīties konfliktā.

Tāpat tiesa jau iepriekš secināja, ka pieteicējs nepamatoti izmantoja ieroci, līdz ar to pieteicējs nav pildījis nevainojamas uzvedības prasības. Šāda policijas darbinieka rīcība neapšaubāmi nodara kaitējumu Valsts policijas reputācijai un veido kopējo disciplinārpārkāpuma sastāvu.

[13] Izvērtējot lietas materiālus tiesa secina, ka iestāde bez pietiekošiem pierādījumiem atzinusi, ka *R.L.* 2009.gada 11.oktobrī novietoja stāvēšanai transportlīdzekli VW Golf, valsts reģistrācijas numurs */reģistrācijas numurs/*, Lubānas ielā 150, lielveikala „Depo" stāvvietā, kas bija apzīmēta ar horizontālo apzīmējumu Nr.942.

No lietas materiāliem izriet, ka iestāde bija apsekojusi pārkāpuma vietu un konstatējusi, ka pie veikala ieejas durvīm tikai pirmās trīs stāvvietas apzīmētas ar horizontālo apzīmējumu Nr.942 (*lietas 187.lapa, 210.-212.lapa*), savukārt pieteicējs jau sākotnēji norādīja, ka transportlīdzekli novietojis ceturtajā stāvvietā, kuru ceļa zīmes neregulēja. Arī no pārkāpuma brīdī veiktā video ieraksta konstatējams, ka pieteicēja transportlīdzeklis nebija novietots pirmajās trijās invalīdiem paredzētajās stāvvietās.

Ņemot vērā iepriekš norādīto tiesa secina, ka iestāde nepamatoti šādu pieteicēja rīcību kvalificēja kā disciplīnas pārkāpumu.

[14] Ņemot vērā šā sprieduma 11.-13.punktā secināto, tiesa atzīst, ka pieteicēja rīcībā, iesaistoties konfliktā un nepamatoti izmantojot šaujamieroci sabiedriskā vietā, ir konstatējams Dienesta gaitas likuma 6.panta 1. un 4.punktā paredzētā pārkāpuma sastāvs un

minētā rīcība nepārprotami diskreditē iestādi un mazina uzticību valsts pārvaldei.

Tiesa norāda, ka policijas amatpersonai, kuras pamatuzdevums ir sabiedriskās kārtības un drošības, kā arī likumu plašākā nozīmē ievērošanas nodrošināšana, ir pašai jābūt ar nevainojamu reputāciju un uzvedību, lai tādējādi neradītu kaitējumu policijas tēlam kā drošības garantam kopumā. Tāpat nav šaubu, ka pārkāpumi darbībās (it īpaši, policijas darbinieka) ar šaujamieroci būtiski ietekmē uzticību valsts pārvaldei.

Pieteicējs, nespējot adekvāti novērtēt situāciju, iesaistoties konfliktā, un nepamatoti izmantojot šaujamieroci sabiedriskā vietā, nav ievērojis Ieroču aprites likuma 30.panta piektajā daļā noteikto aizliegumu, kā arī policijas amatpersonām noteiktos uzvedības principus, tādējādi kaitējot gan dienesta, gan paša reputācijai.

[15] Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 13.panta pirmo daļu amatpersonai var piemērot šādus disciplinārsodus: 1) piezīmi, 2) rājienu, 3) mēneša amatalgas samazināšanu līdz 20 procentiem no mēneša amatalgas uz laiku no viena mēneša līdz sešiem mēnešiem, 4) brīdinājumu par neatbilstību ieņemamajam amatam uz laiku no sešiem mēnešiem līdz vienam gadam, 5) pazemināšanu dienesta pakāpē par vienu pakāpi uz laiku no sešiem mēnešiem līdz vienam gadam, 6) pazemināšanu amatā uz laiku no viena gada līdz diviem gadiem, 7) atvaļināšanu no dienesta.

Tiesa secina, ka lēmums par disciplinārsoda piemērošanu ir daļēji brīvais administratīvais akts, proti, satura izvēles administratīvais akts. Tas savukārt nozīmē, ka iestādei bija jāizdara lietderības apsvērumi par to, kurš no soda veidiem ir vispiemērotākais, atbilstošākais un samērīgākais.

Savukārt tiesa rīcības brīvības kontrolē pārbauda, vai iestāde nav pieļāvusi kļūdas rīcības brīvības izmantošanā – rīcības brīvības pārsniegšanu, rīcības brīvības neizmantošanu vai rīcības brīvības nepareizu jeb nepamatotu izmantošanu (neņemot vērā visus būtiskos apstākļus vai ņemot vērā neatbilstošus apstākļus) (*sk. Paine F.J. Vācijas vispārīgās administratīvās tiesības. Vācijas Administratīvā procesa likums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 62.-63.lpp., 70.iedaļa; Levits E. Ģenerālklauzulas un iestādes (tiesas) rīcības brīvība. Likums un Tiesības, 2003, 5.sēj., Nr.7, 194.-205.lpp., 115.-118.iedaļa*).

[16] Pieteicējam saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 13.panta pirmās daļas 2.punktu piemērots viens no vieglākajiem sodiem – rājiens.

Tiesa secina, ka, piemērojot disciplinārsodu, iestāde ir ņēmusi vērā disciplinārpārkāpuma raksturu un tā radīto kaitējumu, proti, iestāde vērtēja pieteicēja darbību kopumu – transportlīdzekļa novietošanu invalīdiem paredzētajā stāvvietā, iesaistīšanos konfliktā un šaujamieroča nepamatotu izmantošanu, atzīstot pieteicēja darbību kopumu kā vidēji smagu pārkāpumu, kas izdarīts aiz neuzmanības. Tāpat iestāde ir ņēmusi vērā pieteicēja līdzšinējo dienesta gaitu – pieteicējs iekšlietu iestādēs strādā no 1992.gada 21.augusta, dienesta gaitā saņēmis 13 apbalvojumus, spēkā esošs disciplinārsods uz lietas izskatīšanu nav bijis. Iestāde *R.L.* rīcībā nekonstatēja atbildību mīkstinošus un atbildību pastiprinošus apstākļus.

Tiesa iepriekš secināja, ka iestāde bez pietiekamas pierādījumu izvērtēšanas atzina *R.L.* par vainīgu disciplinārpārkāpuma izdarīšanā, novietojot transportlīdzekli invalīdiem paredzētajā stāvvietā. Tomēr konkrētajā gadījumā šāds iestādes secinājums nav ietekmējis Lēmumu pēc būtības, jo tiesa uzskata, ka nepamatota šaujamieroča izmantošana ir smags pārkāpums, kas vērsts uz citu sabiedrības locekļu tiesību nopietnu apdraudējumu. Tādējādi šis pārkāpums pats par sevi ir tik nopietns, ka rājiena piemērošanu nevar uzskatīt par nesamērīgi bargu sodu.

Tiesa noraida kā nepamatotu pieteicēja viedokli, ka lietā nav noskaidroti būtiski lietas faktiskie apstākļi, kas būtu ietekmējuši Lēmuma saturu pēc būtības. Tiesa norāda, ka Lēmumu pēc būtības varētu mainīt tikai tādi apstākļi, ja *A.P.* būtu bruņots. Konkrētajā gadījumā lietā ir noskaidrots, ka *A.P.* nebija bruņots, līdz ar to pārējie apstākļi – tas, ka tieši *A.P.* veica

uzbrukumu pieteicējam, ir ņemti vērā, un tieši šā iemesla dēļ kopsakarā ar pieteicēja līdzšinējo dienesta gaitu pieteicējam ir piemērots viens no vieglākajiem disciplinārsodiem.

Izvērtējusi lietas materiālus saistībā ar pieteicēja izdarīto pārkāpumu, tiesa secina, ka disciplinārsods konkrētajā gadījumā nav uzskatāms par nesamērīgi bargu un tas bija nepieciešams, lai disciplinētu un pievērstu pieteicēja uzmanību turpmāk ievērot likumu un citu normatīvo aktu prasības arī ārpus dienesta pienākumu izpildes.

[17] Ņemot vērā sprieduma 9.-16.punktā secināto, tiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks, bet pieteikums noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt *R.L.* pieteikumu par Valsts policijas 2010.gada 17.februāra lēmuma Nr.65 atzīšanu par prettiesisku.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Juškeviča